

Posudek na bakalářskou práci

Název: Postoje českých rodičů k bilingvní (česko-italské) výchově

Autorka: Marie Bartošová

Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, Praha 2010, 51 s.

Vedoucí práce: Dana Bittnerová

Tématem práce Marie Bartošové se stala problematika bilingvní výchovy dětí v česko-italském jazykovém prostředí. Autorka si položila otázku, jaké důvody vedou rodiče uskutečňovat bilingvní výchovu, jaké strategie volí a jak jsou tyto strategie úspěšné či přesněji k čemu vedou. Akcent přitom položila na předávání českého jazykového kódu, který v určitých fázích výchovy figuroval jako jazyk menšinový. Východiskem se stala relevantní teoretická literatura. Vlastní interpretace, tedy řešení výzkumných otázek pak autorka založila na kvalitativním výzkumu u českých rodičů, s nimiž vedla polostrukturované rozhovory.

Svoji práci strukturovala Marie Bartošová standardně v schématu: úvod – teoretická část – empirická část – závěr – seznam literatury. V úvodu vymezila základní oblast svého zájmu, stručně načrtla základní osu výzkumu a interpretace bilingvismu a zejména přiznala svoji pozici a angažmá ve výzkumu.

V teoretické, poměrně rozsáhlé části pak definovala základní kategorie, o něž se opírá a cíleně se zaměřila na otázku výchovy v bilingvní rodině, jak ji popisuje literatura. Vytvořila tak zdařilý teoretický rámec, na který navázala v části empirické. Za ocenění stojí, že v této kapitole se nespolehala pouze na sporadickou českou literaturu, ale provedla rešerši i zahraničních monografií a studií, aby vůbec mohla podat hlubší vhled do problematiky. Zahraniční literatura pak tvoří více než polovinu textů uvedených v seznamu literatury.

Empirickou část autorka uvedla metodologií, kde v specifikovala výzkumné otázky, definoval vzorek, představila techniky sběru dat, popsala postup analýza a neopomněla kriticky zhodnotit limity realizovaného výzkumu. Zejména poslední jmenovaný krok je sympatický, byť sousloví teoreticky nasycená data jsou nešťastnou odvozeninou z teoreticky nasyceného vzorku, a má asi podtrhnou snahu badatelky získat v rámci výzkumu relevantní data. V rámci metodologické části pak měly zaznít slova o způsobu transkripce dat, namísto jejich zařazení na úvod interpretace dat. Zde by se snad více hodilo připomenutí kontextu výzkumu a zopakování výzkumných otázek. Tuto chybu pak přičítám své nedůsledné kontrole finální verze textu.

Vlastní interpretace dat je založena na představení všech nalezených přístupů rodičů, které byly či jsou ve hře při bilingvní výchově. V tomto smyslu tento design kopíruje teoretickou literaturu a přináší některá zjištění nad její rámec (např. neznalost dětského jazyka). Autorka však ve své práci nekončí výčtem všech možných parametrů ovlivňující přístup a strategie při česko-italské bilingvní výchově. V tomto směru autorka vnímá kauzalitu při naplňování bilingvní výchovy. To je zřejmé již při vlastním výkladu a graduje to v postavení tří teoretických modelů: důsledný - nedůsledný – rezignující. Autorce se navíc podařilo ukázat, že zvolený model může být na úrovni jedince v průběhu doby změněn, či alespoň zpochybňován, v kontextu sociální reality, které je rodič či rodina vystavována. Nejedná se

tedy o kulturně kodifikovaný konstrukt, jak vést dítě k bilingvistu, ale proces který je založen na agency vychovatele.

Předložená bakalářská práce je podle mého soudu poctivá a v kontextu české vědy invenční. Autorka dokázala shromáždit primární data, utřídit je a interpretovat v kontextu relevantní zahraniční literatury. V rámci svého hodnocení chci ocenit i pracovitost studentky a její zodpovědný přístup při řešení úkolu.

Jako vedoucí práce navrhuji bakalářskou práci Marie Bartošové hodnotit jako výbornou.

V Praze 11.10. 2010

PhDr.Dana Bittnerová, CSc.